

ABI-INFO I – syksy 2021: Töölön yhteiskoulun aikuislukio 1855

Kokeet järjestetään Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa, Urheilukatu 10–12. ylioppilastutkinto.fi

HUOMAATHAN, että kokelas on itse vastuussa, että on selvillä ylioppilastutkintoon liittyvistä määräyksistä, yo-kokeiden määräyksistä, yo-kokeiden suoritusohjeista sekä noudattaa niitä.

Sinun tulee myös hallita **Abitti-koeympäristön** käyttö ja sinulla tulee olla **oma kone tarvittavine lisälaitteineen. Perehdy Abitti-verkkoympäristöön ja sen apuohjelmiin**
Tutustu myös ohjeistus: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>

ABI-info I:ssä käsitellään kirjoituksiin liittyviä yleisiä sääntöjä (esim. onko oikeus osallistua, miten uusiminen tapahtuu jne.), *tutkinnon rakenne, yo-lautakunnan kirje* kokelaille ja *ilmoittautumisasiat*.

ABI- info II on lähempänä kirjoituksia näillä näkymin **ti 7.9. klo 20.05** koulun yläsalissa 5 krs. ja silloin selviää **tarkat kirjoitusajat ja –paikat** (paikkajako voi olla esim. sukunimen aakkostuksen mukaan), **käydään läpi YO-ohjeistusta ja toimimista koetilassa sekä kirjoituksiin valmentavien tilaisuuksien ajankohdat, mahdollinen koronatilanteen vaikutus yms.**

On tärkeää osallistua myös kirjoitettavan aineen **valmentautumistilaisuuteen** (esim. saat tietoa mihin kurssiin yo-koe perustuu) , jonka pitää ko. aineen opettaja. Tietoa ylioppilaskirjoituksista saat lisäksi koulumme **opinto-oppaasta** sekä internetsivuilta www.tyk.fi ja www.ylioppilastutkinto.fi. Ainekohtaista tietoa löytyy myös oppiaineen peda.net-sivuilta. Harjoittele tehtäviä www.yle.fi/abitreffit.

Syksyn 2021 ylioppilaskokeisiin ilmoittaudutaan **wilmassa ke 12.5.— ma 24.5.2021**. Wilmaan pääset: <https://helsinki.inschool.fi/> > *lomakkeet* > *Yo-utkinto SITOVA ilmoittautuminen*. Toimita tästä tulostettu ja allekirjoitettu lomake kansliaan. Kansliassa tarkistetaan ilmoittautumistietosi mahdollisten virheiden varalta, mutta olet itse vastuussa tietojesi oikeellisuudesta ja sitovasta ilmoittautumisestasi.
Jokaiselle kirjoittamiskerralla ilmoittaudutaan erikseen. Kts. ohje lopusta s.5.

LUE: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille>
https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Yleiset/yleiset_maaraykset_ja_ohjeet.pdf

TUTKINNON RAKENNE: (huom! tämä muuttuu keväällä 2022 kirjoitukset aloittavilla kokelaillla)
4 pakollista koetta sekä *yksi tai useampi ylimääräinen koe.*

- *Ylioppilastutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa*
- *Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut hyväksytysti pakolliset kokeet. Tutkinto tulee suoritetuksi pakollisessa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos arvosana ei ylioppilastutkintolautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan estä tutkintotodistuksen antamista eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen. > **kompensatio, opinto-op. s.116.***

Äidinkielen koe (tai **suomi toisena kielenä ja kirjallisuus koe**) on kaikille pakollinen, **muut kolme** tutkintonsa pakollista koetta kokelas valitsee seuraavasta **ryhmästä: toisen kotimaisen kielen koe (ruotsi), yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe, yksi reaaliaineen koe.**

Kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen **suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään perustuvana kokeena (s2)** jos hänen äidinkielenä ei ole suomi, ruotsi tai saame ja hän on opiskellut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaiset opinnot, jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle, tai jos hän on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä.

Erillinen hakeminen s2-kokeeseen on tarpeen esimerkiksi, jos • kokelas on opiskellut äidinkieleltään suomen-, ruotsin-, tai saamenkielisille tarkoitettua äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän mukaiset opinnot • kokelaan väestörekisteriin merkitty äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame • kokelas on suorittanut lukion oppimäärää vastaavan ulkomaisen koulutuksen • kokelas on opiskellut ammatillisen perustutkinnon suomi tai ruotsi toisena kielenä opinnot, mutta ei lukion oppimäärän mukaisia opintoja (*L/2019, 11§*). **Katso tarkemmin**
https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/suomi_tai_ruotsi_toisena_kieleen_maaraykset.pdf

* Opiskelijan tuli olla yhteydessä aikuislukion erityisopettaja *Jonna Ekstrandtiin* syksyn 2021 kirjoitusten osalta 31.3.2021.

Yhden pakollisista kokeista tulee olla **A-tason eli pitkän oppimäärän** mukainen koe. A-tason kokeita järjestetään seuraavissa oppiaineissa: *toinen kotimainen kieli (ruotsi), matematiikka sekä englannin, saksan, venäjän, ranskan ja espanjan kielet*. **Ylimääräisiä kokeita** voit suorittaa haluamasi määrän sekä täydentää tutkintoasi myöhemmin. Kokeen pakollisuuden ja ylimääräisyyden **valinta on sitova**, eikä sitä voi jälkikäteen muuttaa.

Kokelas voi samalla tutkintokerralla osallistua vain yhteen pitkän vieraan kielen kokeeseen. Kokelas saa tutkinnossa suorittaa pitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuvan matematiikan kokeen riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on matematiikkaa lukiossa opiskellut.

Reaaliaineiden kokeissa yksi koe/päivä. **Ryhmä I:** *psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia*. **II:** *ev.lut. uskonto, ort. uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto*.

Äidinkielen kokeessa on osallistuttava **molempiin** kokeisiin (*lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe*). Muissa kokeissa voi olla **tiettyjä osioita, joihin on vastattava**.

KOKEET HAJAUTTAMALLA TAI KAIKKI KERRALLA? YO- MAKSUT

- sinun on ilmoitettava tutkintosi kaikkiin pakollisiin kokeisiin **kolmen peräkkäisen** tutkintokerran aikana > muuten tutkinto vanhenee (eli kaikki on aloitettava alusta).
- voit suorittaa kaikki kokeet myös kerralla.
- **hylättyä koetta** on oikeus uusia **kolme kertaa sitä seuraavan kolmen** tutkintokerran aikana.
- **hyväksytyä koetta** saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa, vaikka olisi sen jo uusinut. (Älä ilmoitaudu turhaa, muista kertoa koululle, jos et tule. Maksut on myös maksettava)
- tutkintoon on mahdollista lisätä uusia *ylimääräisiä* kokeita opintojen ollessa kesken, vaikka tutkinnon pakolliset kokeet olisi jo suoritettu hyväksytysti.
- **kompensaatiopisteet** ovat tärkeitä, mikäli tulossa hylätty (I+,I,I-,I--), ylimääräiset kokeet tällöin tärkeitä (> kompensatiolla voi päästä ylioppilaaksi, vaikka koe hylätty: katso opinto-opas s.116).
- lukion opettajat arvostelevat alustavasti, lopullisesti YTL:n sensorit > oikaisuvaatimus
- **YO-maksut:** kokelas maksaa joka kerta **ilmoittautumismaksun sekä koekohtaiset maksut**. Koulu hoitaa maksut keskitetysti ylioppilastutkintolautakuntaan. HUOM! Maksamattomat YO-maksut menevät nykyisin **perintään**. On itse haettava YTL:sta ilmoittautumisen mitätöintiä perustelulla syillä.

VOITKO OSALLISTUA YO-KIRJOITUKSIIN?

* Lukion opiskelija (lukion päättötodistus)

Ilmoittaudut suorittamaan koko tutkintoa, et pelkästään erillisiä kokeita. Ennen kokeeseen osallistumista olet opiskellut **kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit**. Sellaisissa reaaliaineissa, joissa ei pakollisia kursseja ole, tulee olla suoritettuna vähintään 2 kurssia. Lyhyissä vieraisissa kielissä kursseja tulee olla suoritettuna 3. (pakolliset kurssit tulee olla suoritettu viimeistään kokeen päivänä, äidinkielessä ensimmäisenä koepäivänä – huomioitava koulun mahdollisuudet järjestää suoritusten vastaanotto esim. kurssikoe- ja uusintakoepäivät)

Rehtorin päätöksellä kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös lukion oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut oppiaineen oppimääriä, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen. Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailla tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia kursseja.

Lukion rehtori **voi evätä osallistumisen** ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös. *Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastolta. Aluehallintoviraston päätökseen tässä momentissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. (L 672/2005, 15 § 1 mom.)*
Koe, johon kokelas on ilmoittautunut, mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

* Ammatillisen tutkinnon pohjalta kirjoittaja:

Mikäli ammatillinen tutkintosi on laajuudeltaan 180 osaamispistettä tai sitä vastaava vanhempi tutkinto sinulla on oikeus osallistua YO- kirjoituksiin.

180 osaamispisteeseen perustuvaa ammatillista tutkintoa suorittava henkilö voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään kuitenkin vähintään 90 osaamispisteen ammatillisia opintoja ennen tutkintoon osallistumista.

Jos ammatillisen tutkintosi suorittaminen on suppeampi, vaaditaan sinulta lisäopintoja vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä aineissa, joita olet ilmoittautunut suorittamaan.

Tarkemmat määräykset esim. oppisopimuskoulutuksen suorittaneen, nuorisoasteen kokeilussa mukana olevan ym. kohdalla opinto-oppaassa s. 109 sekä www.ylioppilastutkinto.fi.

HUOM! YO-kokeet perustuvat KAIKKIIN valtakunnallisiin pakollisiin ja syventäviin kursseihin.

ILMOITTAUTUMISEN SITOVUUS:

”Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova. Koe, johon kokelas on ilmoittautunut, mutta johon hän ilman erityisen painavaa syytä on jättänyt saapumatta, katsotaan hylätyksi. Tutkintoa tai erillisiä kokeita suorittamaan ilmoittautunut **kokelas on velvollinen maksamaan** ylioppilastutkintoon liittyvät maksut.”
> **VAIKKA JÄTÄT TULEMATTANA, JOUDUT MAKSAMAAN YO-MAKSUT JA MENETÄT TUTKINTOKERTASI;** joten varmista etukäteen mm. työnantajaltasi mahdollisuutesi olla poissa koepäivinä.

OPINTO-OHJAAJILTA SAAT OHJAUSTA:

Suosittelemme **keskustelua opinto-ohjauksessa** yo-kirjoitus- ja hajautamissuunnitelmasta oma opintosuunnitelma ja jatko-opintotavoitteet huomioiden **hyvissä ajoin** ennen varsinaista yo-kokeisiin ilmoittautumista.

Opinto-ohjaaja Leena Ervasti, lukio-opiskelijat sukunimen alkukirjaimen mukaan A-L leena.ervasti@tyk.fi

Opinto-ohjaaja Mia Snellman lukio-opiskelijat sukunimen alkukirjaimen mukaan M-Ö mia.snellman@tyk.fi

ERITYISJÄRJESTELYT , VIERASKIELISYSSSELVITYKSET JA PUOLTOLAUSEET:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Sairaus/fi/koesuoritusta_heikentava_syy.pdf

Jos opiskelija haluaa, että *lukihäiriö, sairaus tai vamma, vieraskielisyys tai erityisen vaikea elämäntilanne* otetaan huomioon ylioppilastutkinnossa, tulee hänen olla yhteydessä aikuislukion erityisopettaja *Jonna Ekstrandiin* puh. 040 485 4534 jonna.ekstrand@tyk.fi

Syksyn **2021 kokeiden osalta tuli olla yhteydessä viimeistään 31.3.2021.**

Ylioppilastutkintolautakunta päättää **erityisjärjestelyiden käytöstä** sekä koesuoritusta heikentävän syyn **huomioon ottamisesta arvostelussa** kokelaan hakemuksen perusteella.

Tällaisina syinä otetaan huomioon *sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus tai vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta*. Ensimmäinen tapa ottaa heikentävä syy huomioon on myöntää **erityisjärjestelyjä** koetilanteeseen. **Pistekorotus** kohdistuu kokeisiin, joissa kokelaalla on perusteena sairaus tai vamma, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus tai erityisen vaikea elämäntilanne. Ne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta **hylätyn arvosanan**. Pistekorotuksen hylätyyn kokeeseen voi saada riippumatta siitä, onko erityisjärjestelyitä haettu tai käytetty. Hakemus YTL:lle tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran. Hakemuksen voi tehdä myös hajautetun tutkinnon ollessa kesken, jos tarve havaitaan tutkinnon aloittamisen jälkeen.

Mikäli hakemuksessa haetaan **erityisjärjestelyjä**, tulee hakemuksen sisältää kokelaan henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne suunnitelman osat, joihin on lukiolain (714/2018) 28 § 2 mom. mukaisesti kirjattu tukitoimet koetilanteissa, tai muu selvitys haetuista tukitoimista. Lukio-opinnoissa tai muissa opinnoissa havaittu tuen tarve ja toteutetut tukitoimet ovat keskeinen peruste erityisjärjestelyiden tarvetta arvioitaessa. Mikäli kokelas ei ole saanut tukitoimia, hakemuksen selvityksessä tulee yksilöidä, miten koesuoritusta heikentävä syy vaikuttaa ylioppilastutkinnossa suoriutumiseen ja miksi erityisjärjestely on tarpeen kohtuullisen ja yhdenvertaisen aseman luomiseksi. Lisäksi hakemukseen liitetään lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden tarpeesta, toimivuudesta ja kohtuullisuudesta. Jos kokelaalla on ollut mahdollisuus erityisjärjestelyihin opintojen aikana, tulee lausunnosta käydä ilmi, onko kokelas käyttänyt näitä järjestelyitä ja ovatko ne olleet hänelle tarpeellisia. Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on **syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta aikuislukion erityisopettaja *Jonna Ekstrandin* kanssa.**

Lukihäiriö: Lukihäiriöiselle kokelaalle voidaan myöntää hakemuksesta **erityisjärjestelyjä**. Lukilausunnon tekee aikuislukion erityisopettaja. Siihen on liitettävä äidinkielen ja kirjallisuuden ja kielten opettajien lausunnot kokelaan suoriutumisesta. Lukilausunto tulee olla hankittu lukioaikana ennen yo-tutkinnon aloittamista.

Sairaus tai vamma: Jotta sairaus tai vamma voidaan ylioppilastutkinnossa ottaa huomioon, tulee kokelaan tai hänen huoltajansa hankkia lääkärin lausunto sairaudesta tai vammasta sekä muut tilanteen selvittämiseen tarvittavat liitteet. Lääkärinlausunnosta tulee ilmetä diagnoosi, sairauden tai vamman vaikutukset kokeiden suorittamiseen ja lääkärin erikoisala, ja siinä tulee olla lääkärin allekirjoitus. Sairauden tai vamman perusteella voidaan kokelaalle myöntää **erityisjärjestelyjä**. Myös raskaudesta johtuvien tarpeiden perusteella voidaan myöntää erityisjärjestelyjä. Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee sairauden tai vamman vaikutuksen koesuoritukseen neliportaisella asteikolla: *ei vaikuta, vaikuttaa jonkin verran, vaikuttaa merkittävästi ja vaikuttaa erittäin paljon*. Luokittelu vaikuttaa sairauden tai vamman huomioon ottamiseen arvostelussa.

Vieraskielisyys: Vieraskieliselle kokelaalle, jolla on puutteita opetuskielen hallinnassa, voidaan hakemuksesta myöntää erityisjärjestelynä **kaksi tuntia lisäaikaa muissa kuin vieraan kielen kokeissa**. Hakemuksesta tulee ilmetä väestörekisteriin merkitty äidinkieli, kotona käytettävät kielet sekä koulunkäynti, opiskelu tai työskentely suomeksi tai ruotsiksi. Hakemukseen liitetään kahden opettajan arvio opetuskielen puutteellisen hallinnan vaikutuksesta kokelaan opintomenestykseen. Opettajista toinen on äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja tai suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opettaja. Toinen opettaja on reaaliaineen opettaja.

Tarkemmat tiedot: ylioppilastutkinto.fi > Määräykset > Erityisjärjestelyt > Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen s.11, julkistu 12.4.2019

Kuulovamma: Hakemukseen kuulovamman ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa on liitettävä audiologiaan, foniatriaan tai korva-, nenä- ja kurkkutauteihin erikoistuneen erikoislääkärin lausunto. Lausuntoon on liitettävä äänes- ja puheaudiogrammi. Lääkärinlausunnosta tulee käydä ilmi diagnoosi ja lääkärin erikoisala. (Haetaan samalla lomakkeella kuin sairauden, vamman tai vaikean elämäntilanteen huomioon ottamista ylioppilastutkinnossa.)

HUOM! LOMAKKEIDEN JA LAUSUNTOJEN TÄYTTÄMISEEN MENEÄ AIKA, JOTEN NE ON HUOLEHDITTAVA KUNTOON AJOISSA – varaa useampi viikko. Opettaja ei voi arvioita antaa, ellei ole opettanut sinua vähintään kahta valtakunnallista kurssia.

*Muista ilmoittautumisen yhteydessä mainita lomakkeen vastaanottajalle, jos Ylioppilastutkintolautakunta on myöntänyt sinulle jo **aiemmin** oikeuden erityisjärjestelyihin.*

KESKEYTYNYT TUTKINTO: Kokelas, joka on osallistunut yhteen tutkintokertaan ja ulkomailla tapahtuvan päätoimisen opiskelun tai siihen rinnastettavan syyn vuoksi menettänyt kaksi tutkintokertaa, voi jatkaa tutkinnon suorittamista seuraavina kahtena peräkkäisenä tutkintokertana säilyttäen oikeutensa hylätyn kokeen uusimiseen siten, että menetettyjä tutkintokertoja ei lueta mukaan uusimiseen tarkoitettuihin tutkintokertoihin (A 915/2005, 5 §). Muita ulkomailla tapahtuvaan opiskeluun rinnastettavia syitä ovat esimerkiksi vuoden pituisen varusmiespalveluksen suorittaminen tai vuoden kestänyt sairaus. > ole tällöin yhteydessä rehtoriin hakemuksen ja tarvittavien selvitysten tekemiseksi.

Valmentautumistilaisuudet – vältä turhat virheet ja osallistu ehdottomasti!

Kaikissa oppiaineissa järjestetään ennen kirjoituksia valmentautumistilaisuudet, joihin sinun on hyvä osallistua. Tilaisuuksien ajankohdat ilmoitetaan [ABI-INFO II:ssa ti 7.9.](#) ja ilmoitustaululla sekä verkkosivuilla. Valmentautumistilaisuuksissa opettajat ottavat esiin aineen kannalta keskeisiä käytäntöjä, jotka täytyy hallita kirjoitustilanteessa sekä yleisiä virheitä. **Joka kirjoituskerta kokelaille tulee virheitä, kun vastustekniikka ei ole hallussa! OLE SIIS PAIKALLA.**

HUOM! Erillistä taulukkokirjaa, eikä erillistä laskinta EI saa enää käyttää. Ota kokeeseen mukaan oma kynä ja pyyhkumi muistiinpanojen tekemistä varten. Matematiikan muistiinpanoissa auttavat myös omat välineet: viivotin, geokolmio/astelevy ja harppi. Harjoittele Abitin taulukko-ohjelmia (esim. LibreOffice-paketti)

Ota mukaan **KUULOKKEET** ja **VIRTAJOHTO** sekä tarvittaessa **omat oheistarvikkeet** esim. langallinen hiiri, adapteri ja erillinen näppäimistö. Varmista koneesi usb-portteihin määrä. Laitteissa ei saa olla wifi/bluetooth-valmiuksia.

Ennen kirjoituksia on kaksi boottauspajaa, jossa voit harjoitella oman koneesi kanssa Abitti-järjestelmän avaamista. Voit lainata koulun kirjastosta abitti-tikun ja harjoitella itse. Lue myös peda.netistä: [peda.net](https://peda.net/helsinki)> Helsinki> Töölön yhteiskoulu> Töölön yhteiskoulun aikuislukio > Lukio> Ylioppilaskokeet: ohjeita

suora osoite: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>

VALMISTAUTUMINEN KOKEESEEN

Tiedät, millä koneella suoritat kokeen (lainattu/oma), ja olet harjoitellut juuri **kyseisen koneen käyttöä**. **Koulu ei järjestä koneita, eikä tarvittavia lisälaitteita** (esim. kuulokkeet, adapteri, erillinen näppäimistö). Huomaa tämä, **vaikka olisit aiemmin** kurssi- tai yo-kokeissa saanut lainaksi koulun laitteita omasi ollessa toimimaton.

- + Koneen **akku on ladattu** täyteen ennen koetta. Kone on kokonaan suljettu.
- + Sinulla on tarvittavat **oheislaitteet**: **virtajohto**, **kuulokkeet** ja halutessasi **langallinen hiiri**. Tarvitset mahdollisesti myös sovittimen (adapteri, usb-paikkoja oltava tarpeeksi). Lisälaitteiden on oltava langallisia, **eikä niissä saa olla yhteydenpito- tai tallennusmahdollisuuksia** esim. **bluetooth-yhteydenmahdollisuutta**, eikä wifiä.; vaikka olisi pois päältä.
- + Olet testannut, että **kuulokkeet toimivat** ja niistä kuuluu ääni. Ota ne mukaan kaikkiin kokeisiin.
- + Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).
- + Osaat **avata koneen käynnistyslaitevalikon** ja käynnistää koneen USB-tikulta (ns. **boottaus**).
- + Olet harjoitellut sähköistä yo-koetilannetta Abitilla.
- + Olet tutustunut netissä sähköisen kokeen yleisohjeisiin www.ylioppilastutkinto.fi/kokelas ja koulun ohjeistuksiin peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy
- + Olet tutustunut netissä etukäteen aineesi vanhoihin yo-kokeisiin esim. YLE:n abitreeneissä ja harjoitellut tehtäviä esim. kurssikokeissa
- + Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. LibreOffice) ja tiedät, että niillä tehdyt tehtävät **täytyy erikseen tallentaa** järjestelmän työpöydälle (digabi) ja **siirtää** kokeen vastauskenttään. (Mahdollisessa häiriötilanteessa ohjelmilla tekemäsi vastaukset katoavat, jos et ole niitä tallentanut tai siirtänyt vastauskenttiin).
- + Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvankaappauksen tietokoneen näytöltä.
- + Tiedät, miten näppäimistöllä kirjoitetaan @-merkki (tätä tarvitaan esim. kurssikokeissa).

Apua harjoitteluun: Boottausharjoittelua varten **voit lainata Abitti-muistitikun** koulun kirjastosta. Maaliskuun alussa, ennen kirjoituksia, järjestetään kaksi boottauspajaa, joissa voit harjoitella Abitti-järjestelmän käynnistämistä. Ota **oma, kokeissa käyttämässäsi tietokone mukaan!** Tarkempi ajankohta Abi-info II:ssa.

Onhan koneessasi paikka ethernet-johdolle ja usb-portteja tarpeeksi? Koululla ei ole lainata välineitä opiskelijoille; hankithan ajoissa tarvitsemasi välineet.

TÄRKEÄÄ: Pidä yhteystietosi ajan tasalla aikuislukion kansliassa; hanki myös wilma-tunnukset!

MITEN ILMOITTAUDUT? Avoinna Wilmassa ke 12.5.— ma 24.5.2021.

Ilmoittautumisen ollessa avoinna, löydät Wilmasta Lomakkeet-välilehdeltä lomakkeen: Yo-tutkinto, SITOVA ilmoittautuminen. Täytä myös yo-kokeidesi hajautussuunnitelma. Hajautussuunnitelma tulostuu yo-ilmoittautumislomakkeelle otsikolla "*Yo-kirjoitusten hajautussuunnitelma*" ennen kohtaa "*SITOVA ilmoittautuminen*". Täytä lomake huolellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti ja toimita allekirjoitettu paperiversio aikuislukion kansliaan. Jokaiselle yo-koekerralle on ilmoitettava erikseen. .

Ongelmatilanteissa ole yhteydessä aikuislukion kansliaan puh. 09 4342 0250 tai 09 4342 0236.

Ilmoittaudu yo-kokeisiin **hyvässä ajoin** ja varaa ilmoittautumiselle sekä ilmoittautumisen yhteydessä herääville kysymyksille **riittävästi aikaa**.

Tarkista Wilma-tunnustesi toimivuus hyvässä ajoin ennen ilmoittautumisajan alkua. Jos sinulla ei ole Wilma-tunnuksia, tunnuksesi ovat unohtuneet tai tunnuksset eivät toimi, **ole yhteydessä kansliaan hyvässä ajoin ennen ilmoittautumisajan alkua**. Kanslia saattaa olla yo-ilmoittautumispäivinä ruuhkautunut.

Jos suoritat kaksoistutkintoa, huomaathan, että yo-ilmoittautuminen tehdään **aikuislukion Wilmassa** ja nämä tunnuksset ovat **eri tunnuksset kuin ammatillisen oppilaitoksen Wilma-tunnuksset**.

SYKSYN 2021 KOEPÄIVÄT; MERKITSE MUISTIIN JA VARAUDU MUUTOKSIIN!

Varmista ennen ilmoittautumista, että saat esim. työpaikalta vapaata koepäiviksi. **Varaa koepäivänä kunnolla aikaa, sillä kokeiden alku saattaa viivästyä eri syistä**. Myös koepäiviin voi tulla YTL:n tekemiä muutoksia lähempänä kirjoitusaikaa riippuen koronatilanteesta.

Paikalla koepäivinä tulee olla **klo 8**. ja kokeet päättyvät riippuen aloitusajankohdasta normaalisti noin klo 15-15.20. Tekniset ongelmat saattavat aiheuttaa lopetusajankohtaan muutoksia. Tähän on hyvä varautua (esim. parkkimittari).

Muistathan merkitessasi päivämääriä itsellesi muistiin, että **ruotsi on toinen kotimainen kieli**.

Kaikkiin kokeisiin tarvitset **oman kannattavan tietokoneen oheistarvikkeineen**. Koulu ei niitä lainaa.

Koepäivänä ole paikalla klo 8! Koetilaan sisäänotto ja laitetarkistukset vievät aikaa.

Ilmoita, ellet pääse paikalle/olet muuttanut mielesi; maksut maksettava, ne menevät perintään!

Syksyn 2021 koepäivät

ma 13.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 15.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
pe 17.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä
ma 20.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 21.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 23.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 24.9.	äidinkieli ja kirjallisuus(suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 27.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä italia portugali latina saame
ke 29.9.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe